

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครูในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอน
การวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. การดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

Rajabhat Mahasarakham University

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อทราบข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวิธีการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สมมติฐานการวิจัย

1. ข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูอยู่ใน
ระดับมาก
2. ข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน
ได้รับการส่งเสริมวินัยข้าราชการครู แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. ข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ได้รับการส่งเสริมวินัยข้าราชการครู แตกต่างกันทั้ง โดยรวมและรายด้าน

การดำเนินการวิจัย

1. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งวิจัยระดับการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยใช้แนวคิดภายใต้การดำเนินงานการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ (ประวีณ ฒ นคร. 2526 : 243 – 253)

1.1 การใช้ภาวะผู้นำ

1.2 การฝึกอบรม

1.3 การสร้างเงื่อนไข

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2546 จาก 199 โรงเรียน จำนวน 2,657 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2546 จาก 112 โรงเรียน จำนวน 336 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 ประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2546)

3.1.1.1 น้อยกว่า 10 ปี

3.1.1.2 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3.1.2 ขนาดสถานศึกษา จำแนกเป็น

3.1.2.1 สถานศึกษาขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 601 คนขึ้นไป)

3.1.2.2 สถานศึกษาขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 301 – 600 คน)

3.1.2.3 สถานศึกษาขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS 7.5 for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล ต่อไปนี้

1. ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ค่าความถี่ ร้อยละ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แนวทางในการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในคำถามแบบปลายเปิด
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน โดยใช้ t -test และ เปรียบเทียบระดับการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน โดยใช้ F -test

สรุปผลการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1. วิถีปฏิบัติการส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามทัศนะของครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการฝึกอบรม ด้านการใช้ภาวะผู้นำ และด้านการสร้างเงื่อนไข ตามลำดับ
2. ผลการเปรียบเทียบวิถีปฏิบัติการส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามทัศนะของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน พบว่าทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ผลการเปรียบเทียบวิถีปฏิบัติการส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามทัศนะของครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน พบว่าทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน
4. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง วิธีการส่งเสริมวินัยข้าราชการครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามทัศนะของครูผู้สอน จากแบบสอบถามปลายเปิด เมื่อจัดลำดับความถี่แล้ว พบว่า ครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

วิธีการส่งเสริมวินัยข้าราชการครู โดยวิธีการใช้ภาวะผู้นำมากที่สุด รองลงมาได้แก่ วิธีการสร้างเงื่อนไข และวิธีการฝึกอบรม ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. วิธีปฏิบัติการส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามทัศนะของครูผู้สอนโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยได้แก่ ด้านการฝึกอบรม ด้านการใช้ภาวะผู้นำ และด้านการสร้างเงื่อนไข ตามลำดับ โดยมีประเด็นที่ได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1.1 วิธีปฏิบัติการส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามทัศนะของครูผู้สอนโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารได้มองเห็นความสำคัญของวินัยข้าราชการครูและการส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครู เพราะวินัยมีความจำเป็นสำหรับข้าราชการครูทุกคน หากข้าราชการครูประพฤติปฏิบัติอยู่ในแบบแผนของระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดแล้ว ก็จะเป็นปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จและความก้าวหน้า ของข้าราชการครูเอง ทำให้งานในหน้าที่ อันได้แก่ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นการที่จะทำให้ข้าราชการครูมีวินัยซึ่งนอกจากตัวข้าราชการครูเองจะรักษาวินัยแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเสริมสร้างพัฒนาให้ข้าราชการครูมีวินัย และดำเนินการป้องกันไม่ให้ข้าราชการครูกระทำความผิดทางวินัยด้วยเพราะถือว่าเป็นบทบาทหน้าที่โดยตรงของผู้บริหาร โรงเรียนที่จะต้องดำเนินการอยู่แล้ว ซึ่งบทบาทดังกล่าวได้กำหนดไว้ในมาตรา 99 ของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ที่บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาเสริมสร้างพัฒนาและป้องกันมิให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดทางวินัย และดำเนินการทางวินัยกับผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกระทำความผิดทางวินัย วิธีปฏิบัติการส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครูในสถานศึกษา กระทำได้หลายวิธี ทั้งการอบรมให้ความรู้ ดังที่ ประวีณ ฦ นคร (2526 : 247 - 248) ได้กล่าวถึงการฝึกอบรมข้าราชการให้มีวินัยโดยมุ่งไปที่การสร้างปัจจัยที่ส่งเสริมวินัยนั้น อาจกระทำโดยมีจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลาย ๆ อย่างประกอบกัน และได้เสนอเทคนิคที่ใช้ในการฝึกอบรมไว้ คือ การสอนเป็นการชี้แจงแนะนำแก่ข้าราชการเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่ม โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้มีความรู้ ให้เห็นความจำเป็น ให้เห็นคุณค่า ให้สำนึก

และสังวร ระมัดระวัง และให้ปฏิบัติ ซึ่งวิธีการส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครู โดยการอบรมนั้นมีความสอดคล้องกับ ชำนาญ สอนชื่อ (2534 : 17-18) ที่เสนอการส่งเสริมและป้องกันการกระทำความผิดวินัยของข้าราชการครู โดยจำแนกเป็น 3 วิธี โดยให้ความรู้แก่ข้าราชการครู การหาวิธีลดความกดดันของข้าราชการครู และการใช้มาตรการป้องกันไม่ให้ข้าราชการครูกระทำความผิดวินัย และสอดคล้องกับสมพงษ์ วัฒนสุระ (2527 : 6-9) ได้กล่าวถึงการป้องกันไม่ให้ข้าราชการครูกระทำความผิดทางวินัยนั้น สามารถทำได้โดยการให้ความรู้แก่ข้าราชการให้ครบถ้วน แจ่มแจ้ง และทั่วถึง ผู้บริหารโรงเรียนนอกจากจะมีบทบาทหน้าที่ดังกล่าวแล้วจะต้องดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล ตามมติคณะรัฐมนตรีตามประกาศมาตรการของกระทรวงศึกษาธิการ ตามมาตรการของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ หรือดำเนินการตามมาตรการและระเบียบของหน่วยงานอื่น ๆ เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการ ส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครูในสถานศึกษา โดยดำเนินการให้ครบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ แก่ ด้านการฝึกอบรม ด้านการใช้ภาวะผู้นำ และด้านการสร้างเงื่อนไข ประกอบกับปัจจุบัน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาให้กับโรงเรียนได้ตัดสินใจเองเกือบทุกเรื่อง ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544 : 103) กล่าวว่า การพัฒนาการศึกษาปัจจุบันมีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการและการตัดสินใจไปสู่หน่วยปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทั้งในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ไปยังสถานศึกษาเพื่อให้มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งการมอบอำนาจดังกล่าว ทำให้ผู้บริหารสามารถที่จะบริหารจัดการเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแล้วการบริหารงานบุคคล และการปฏิบัติการส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครูในสถานศึกษา สามารถทำได้เต็มที่ จากเหตุผลที่กล่าวมานี้ จึงน่าจะทำให้วิธีปฏิบัติการส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามทศนะของครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมคิด สานุกูล (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ที่พบว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริมวินัย ข้าราชการครูโดยส่วนรวมอยู่ใน

ระดับมาก และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การใช้ภาวะผู้นำและการฝึกอบรม อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

1.2 วิธีปฏิบัติการส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามทัศนะของครูผู้สอน ด้านการฝึกอบรม พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับเกี่ยวกับวินัยของข้าราชการครู เพราะว่าหากข้าราชการครูมีความรู้ความเข้าใจเรื่อง ระเบียบวินัยอย่างถูกต้องแล้วก็จะสามารถปฏิบัติตนให้ถูกต้องอยู่ในกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของวินัยข้าราชการครูได้ อันเป็นวิธีการส่งเสริมระเบียบวินัย และป้องกันการกระทำความผิดของข้าราชการครูได้เป็นอย่างดี ดังที่สมศรี จันทรชิต (2529 : 117) กล่าวว่า การให้ความรู้และข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยอย่างทั่วถึงและเป็นระยะ ๆ อาจจะช่วยลดหรือป้องกันปัญหาการกระทำความผิดทางวินัยได้ ดังนั้นผู้บริหารจึงจัดกิจกรรมที่หลากหลายในการที่จะทำให้ข้าราชการครูในสังกัดมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบวินัยของข้าราชการครู โดยการจัดให้คณะครูได้เข้าร่วมประชุม สัมมนาหรืออภิปรายเกี่ยวกับเรื่องวินัยในโอกาสต่าง ๆ การจัดปฐมนิเทศครูที่บรรจุใหม่ การแนะนำไม่ให้ครูอาจารย์เข้าไปหมกมุ่นในเรื่องที่จะนำไปสู่การทำผิดวินัย การชี้แจงให้ครูอาจารย์เห็นคุณค่าและความสำคัญของระเบียบวินัย การกำชับให้ครูอาจารย์ปฏิบัติตามระเบียบวินัย นอกจากนั้นยังจัดให้ครูอาจารย์ได้ทำกิจกรรมที่ช่วยเตือนสติให้สำนึกถึงหน้าที่ที่ต้องรักษา วินัยและจัดให้ได้รับรู้ตัวอย่างที่ให้คติในเรื่องการรักษาวินัย ซึ่งจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการที่จะทำให้ครูอาจารย์ได้รับความรู้และเกิดความเข้าใจเรื่องระเบียบวินัย จึงเป็นเหตุผลให้ครูผู้สอนในโรงเรียนมีทัศนะต่อ วิธีปฏิบัติการส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านการฝึกอบรม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมคิด สานุกุล (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา การส่งเสริมวินัยข้าราชการครูของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาศึกษาจังหวัดสงขลา ที่พบว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูด้านการฝึกอบรม อยู่ในระดับมาก และมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของมิตร แสงสว่าง (2532 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การป้องกันการกระทำความผิดวินัยของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาในภาคใต้ ด้านการให้ความรู้แก่ข้าราชการครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บวร เทศารินทร์ (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสาเหตุ และการป้องกันการกระทำความผิดวินัยของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

กาพลินธุ์ ที่พบว่า ครูและผู้บริหาร โรงเรียน มีทัศนคติวิธีป้องกันการกระทำคามผิดทางวินัยของข้าราชการครูในโรงเรียน ด้านการให้ความรู้แก่ข้าราชการครู อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 วิธีปฏิบัติการส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพลินธุ์ เขต 2 ตามทัศนะของครูผู้สอน ด้านการใช้ภาวะผู้นำ พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครูจึงต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้คณะครูได้เห็นในฐานะที่ผู้บริหารเป็นผู้นำและผู้บังคับบัญชาในสถานศึกษา ถ้าผู้นำปฏิบัติตัวเป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของข้าราชการครู ก็ย่อมจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นข้าราชการครูในโรงเรียนนำเอาแบบอย่างมาประพฤติปฏิบัติตามให้ถูกต้องตามกฎ ระเบียบ และถือว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ผู้บริหารจะต้องใช้ภาวะผู้นำในการเสริมสร้างวินัยให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ดังคำกล่าวของ ประวิณ ณ นคร (2526. 243 - 244) ภาวะผู้นำนั้นเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่มีความจำเป็นต่อการเป็นผู้บังคับบัญชามาก เพราะเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการเสริมสร้างวินัยของข้าราชการ ผู้ใต้บังคับบัญชา และสอดคล้องกับ คำกล่าวของ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527 : 83) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำว่า เป็นความรับผิดชอบของผู้นำกลุ่ม หรือผู้นาองค์การในการที่จะชักจูง ใช้อิทธิพลหรืออำนาจหน้าที่ให้ผู้ตามเกิดความร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานให้เป็น ไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ภาวะผู้นำเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้ข้าราชการมีวินัย ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นจะต้องใช้ภาวะผู้นำอย่างเหมาะสม สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 : 136 - 138) ได้ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูในลักษณะการใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดยกำหนดแนวทางดำเนินการไว้ คือ ผู้บริหารทุกระดับจะต้องดำเนินการส่งเสริมวินัยอย่างมีระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องมีการบริหารการส่งเสริมวินัยตามกระบวนการบริหารงานอย่างครบถ้วน ผู้บริหารทุกระดับจะต้องเป็นผู้นำในเรื่องของการรักษาวินัย ซึ่งนอกจากจะต้องดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ แล้วผู้บริหารจะต้องประพฤติปฏิบัติให้เป็นตัวอย่างที่ดีในการรักษาวินัยแก่ ข้าราชการครูในหน่วยงานต่าง ๆ ผู้บริหารจะต้องไม่สร้างปัญหาเกี่ยวกับวินัยให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เนื่องจากการศึกษาจากข้อมูลที่ผ่านมา พบว่า ปัญหาวินัยในสถานศึกษามีสาเหตุข้อหนึ่งมาจากผู้บริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษา เช่น การบริหารงานไม่เป็นธรรมชาติ การเล่นพรรคเล่นพวก รวมทั้งสร้างความแตกแยกขัดแย้งขึ้นในหน่วยงาน ทั้งยังประพฤติดนไม่เป็นแบบอย่าง ฯลฯ ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารและขัดแย้ง ดังนั้นจึงควรที่ผู้บริหารจะต้องกระทำตนมิให้เป็นผู้สร้างปัญหาทางวินัยขึ้นในหน่วยงาน จึงเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำของ

ข้าราชการซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการ มีวินัยของผู้ใต้บังคับบัญชา หากผู้บังคับบัญชาขาดซึ่งความเป็นผู้นำที่ดีหรือใช้ภาวะผู้นำไปในทางที่ไม่เหมาะสมแล้ว ก็เป็นการยากที่จะหวังให้ข้าราชการผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบของระเบียบแผนอันดีงามได้ จากการที่ผู้บริหารได้ใช้ภาวะผู้นำในลักษณะต่าง ๆ ดังที่กล่าวมา จึงเป็นเหตุผลให้ครูผู้สอนในโรงเรียน มีทัศนคติต่อ วิธีปฏิบัติการส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านการใช้ภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมคิด สานุกุล (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ที่พบว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูด้านการใช้ภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมาก

1.4 วิธีปฏิบัติการส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามทัศนะของครูผู้สอน ด้านการสร้างเงื่อนไข พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมคิด สานุกุล (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ส่งเสริมวินัยข้าราชการครูโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สว่าง เรื่องจิระอุไร (2530 : 93) ที่พบว่า ระดับการปฏิบัติงานในกระบวนการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ด้านการจูงใจบุคลากรอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจูงใจให้บุคลากรภายในโรงเรียนได้ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของวินัยและระเบียบแบบแผนของทางราชการ เพื่อให้ง่ายและสะดวกต่อการบริหารงานด้านอื่น ๆ เพราะการบริหารงานบุคลากรเป็นงานที่เกี่ยวกับการใช้คน มีความยุ่งยาก จำเป็นต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการ ซึ่งการสร้างเงื่อนไขเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ผู้บริหารเลือกใช้ในการส่งเสริมวินัยข้าราชการ เพราะ การสร้างเงื่อนไขที่เหมาะสมเป็นวิธีจะสร้างปัจจัยส่งเสริมให้ข้าราชการมีวินัย ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 : 136 - 138) ได้เสนอแนวทางให้ ผู้บริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับโรงเรียนได้มีการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูในลักษณะดังกล่าว โดย การสร้างจรรยาบรรณหรือค่านิยม หรืออุดมการณ์เกี่ยวกับ “ครูในอุดมคติ” หรือ “ครูที่ดี” โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแต่ละสถานศึกษา โดยหัวหน้าสถานศึกษากำหนดให้ข้าราชการครู ในแต่ละสถานศึกษาช่วยกันพิจารณาคูณลักษณะของครูในอุดมคติ หรือครูในอุดมการณ์ แล้วประกาศเป็นคุณลักษณะของ

ครูในอุดมคติที่จะต้องปฏิบัติ ซึ่งก็เท่ากับให้สมาชิกในสถานศึกษาได้ร่วมกันทำ “สัญญาประชาคม” ขึ้น และเป็นข้อตกลงที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติ ซึ่งเรื่องของการรักษาวินัยจะต้องเป็นคุณลักษณะอันหนึ่งที่จะต้องมีการประเมินจรรยาบรรณ เมื่อได้มีการกำหนดจรรยาบรรณขึ้นแล้ว มาตรการที่จะให้เกิดผลก็จะต้องมีการประเมินพฤติกรรมว่า ข้าราชการครูได้ปฏิบัติตามหรือละเมิดจรรยาบรรณ แลไหน โดยให้มีการประเมินทั้งประเมินตนเอง และประเมินโดยกลุ่ม ซึ่งสถานศึกษา หรือ ข้าราชการครูในสถานศึกษาจัดให้มีขึ้น โดยให้ประเมินตามระยะเวลาที่เหมาะสม เช่น ให้มีการประเมินตนเองทุก ๆ เดือน และให้มีกลุ่มประเมินทุก ๆ เดือน หรือทุกสองเดือน หรือทุกสามเดือน การจัดกิจกรรมพิเศษ เพื่อส่งเสริมการรักษาวินัย เช่น กิจกรรมปฏิบัติธรรม กิจกรรมลคอบายมุข กิจกรรมพัฒนาวินัยโดยเทคนิคควิซี ซึ่งการสร้างเงื่อนไขเพื่อส่งเสริมให้ข้าราชการมีวินัยนั้น อาจทำได้โดยการสร้างเงื่อนไข อย่างหนึ่งหรือหลายอย่างที่จะช่วยให้เกิดปัจจัยส่งเสริมวินัย ตามที่ ประวิณ ณ นคร (2526 : 249 - 254) ได้เสนอการสร้างเงื่อนไข เพื่อช่วยให้เกิดปัจจัยที่ส่งเสริมให้ข้าราชการมีวินัยไว้ โดยการสร้างเงื่อนไขให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ การสร้างเงื่อนไขให้เกิดความรับผิดชอบ การสร้างเงื่อนไขให้เกิดความรักเกียรติศักดิ์ การสร้างเงื่อนไขให้เกิดความรักในสภาพแวดล้อม การสร้างเงื่อนไขให้เกิดขวัญและกำลังใจ การสร้างเงื่อนไขให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ การสร้างเงื่อนไขให้เกิดอุดมคติ การสร้างเงื่อนไขให้เกิดความภูมิใจ การสร้างเงื่อนไขให้เกิดความกล้า การสร้างเงื่อนไขให้เกิดความละเอียด และ การสร้างเงื่อนไขให้เกิดความเคยชิน ดังนั้น จึงกล่าวสรุปได้ว่า การสร้างเงื่อนไขที่จะส่งเสริมให้ข้าราชการมีวินัยได้นั้น ข้อกำหนดที่สร้างขึ้นจะต้องเป็นแนวทางหรือกิจกรรมที่จูงใจ หรือช่วยสร้างปัจจัยที่ส่งเสริมวินัย ให้ข้าราชการมีวินัยด้วยตนเอง จากเหตุผลต่าง ๆ ของการสร้างเงื่อนไขที่กล่าวมาคงเป็นการยืนยันถึงเหตุผลที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมวินัยข้าราชการครู โดยใช้การสร้างเงื่อนไขในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบวิธีปฏิบัติการส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามทัศนะของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ โดยครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีความเห็นว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สูงกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี ซึ่ง สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ สมคิด สานุกูล (2541 : บทคัดย่อ) ที่ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ

ประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารต่างกันมีการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูด้านการใช้ภาวะผู้นำ และด้านการฝึกอบรม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประสบการณ์ในการทำงานของครูผู้สอนมีผลต่อแนวความคิด และการมองสิ่งต่าง ๆ ได้แตกต่างกัน เพราะครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ได้พบเห็นพฤติกรรมของผู้บริหารมากในการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูโดยใช้วิธีการต่าง ๆ และเคยได้รับการส่งเสริมวินัยจากผู้บังคับบัญชามาแล้วหลายครั้งทำให้มีทัศนคติต่อวิธีปฏิบัติ การส่งเสริมวินัยข้าราชการครูครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาลสินธุ์ เขต 2 แตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี เพราะครูที่มีประสบการณ์ น้อยกว่า 10 ปี บางคนอาจเพิ่งจะบรรจุเข้ารับราชการใหม่ ทำให้ไม่เคยได้รับการส่งเสริมวินัย หรือถ้าได้รับก็อาจจะน้อย ทำให้มองว่าผู้บริหารมีการปฏิบัติส่งเสริมวินัยให้กับข้าราชการครูแตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี จึงน่าจะเป็นประโยชน์ อย่างยิ่ง สำหรับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการส่งเสริมวินัยข้าราชการครู ในการดำเนินการ ส่งเสริมวินัยข้าราชการครูอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอเพื่อให้ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ใน การทำงานต่างกัน ได้รับการส่งเสริมวินัยเหมือนกัน และควรดำเนินการส่งเสริมวินัย ข้าราชการครูในด้านต่าง ๆ ตามข้อเสนอแนะของข้าราชการครู โดยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ที่การจذبอบรมเกี่ยวกับวินัยให้กับครูให้มากขึ้น และ การชมเชยให้รางวัลแก่ครูที่ปฏิบัติงานดี

3. ผลการเปรียบเทียบวิธีปฏิบัติส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครูในสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาลสินธุ์ เขต 2 ตามทัศนะของครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน พบว่าทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินการส่งเสริม ระเบียบวินัยของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาลสินธุ์ เขต 2 ไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวแปรขนาดของโรงเรียน ทั้งนี้เพราะว่า วินัยเป็นข้อบัญญัติที่ กำหนดให้ครูประพฤติปฏิบัติ ซึ่งวินัยของข้าราชการครูมีทั้งระเบียบข้อปฏิบัติของทางราชการ และสิ่งที่ครูควรจะต้องประพฤติตามความคาดหวังของสังคม ในฐานะที่อาชีพครูเป็นอาชีพ พิเศษที่ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนศิษย์ครูจำเป็นต้องประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 9) ดังนั้นไม่ว่าครูจะปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง หรือโรงเรียนขนาดใหญ่ ก็จะต้องปฏิบัติตาม วินัยอันเดียวกัน ผู้บริหารก็ต้องดำเนินการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ตามความมุ่งหมายของการเสริมสร้างวินัย ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู

(2525 : 22 - 23) ที่ได้อธิบายถึงจุดมุ่งหมายของวินัยข้าราชการว่า “เพื่อประโยชน์ของราชการ เพื่อความเจริญ ความสงบเรียบร้อยของราชการ และเพื่อให้ราชการดำเนินไปด้วยดีอย่างมีประสิทธิภาพ การใดที่ไม่มีผลกระทบต่อกระเทือนถึงประโยชน์ของราชการ ความเจริญ ความสงบเรียบร้อยของราชการ และประสิทธิภาพของราชการ การกระทำนั้นไม่ควรจะอยู่ในข่ายของวินัยข้าราชการ แต่ถ้าการกระทำนั้นมีผลกระทบต่อกระเทือน เสียประโยชน์ของราชการ หรือบั่นทอนความเจริญของราชการ ความสงบเรียบร้อย และประสิทธิภาพของราชการก็เข้าข่ายผิดวินัย” ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการส่งเสริมวินัยที่ พันัส หันนาคินทร์ (2526 : 239) ได้กล่าวไว้ 2 ประการ คือ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้ปฏิบัติตามวินัยเกิดความคิดและความเคยชินที่จะประพฤติตัวในทางที่พึงงามที่อาจเรียกว่า เป็นวินัยส่วนบุคคลหรือวินัยในตนเอง (Self - discipline) และ เพื่อเป็นมาตรฐานความประพฤติ ระหว่างกลุ่มบุคคลผู้ปฏิบัติงานในองค์การ ทั้งนี้เพราะเมื่อบุคคลมาอยู่ร่วมกันก็จำเป็นต้องมีเกณฑ์สำหรับควบคุมความประพฤติไว้ให้เป็นที่เข้าใจตรงกันว่า องค์การนั้นต้องการให้มีผู้ปฏิบัติงานประพฤติอย่างไร จึงจะสามารถให้ผู้ปฏิบัติงานอยู่ร่วมกันได้โดยสันติและก่อให้เกิดประโยชน์ตามจุดมุ่งหมายขององค์การนั้น ดังนั้นหน้าที่ของผู้บริหารในโรงเรียนขนาดต่าง ๆ ที่มีเหมือนกันนั้นก็คือการส่งเสริมให้ข้าราชการครูเห็นความสำคัญของวินัยที่มีต่อตนเอง ความสำคัญของวินัยที่มีต่อการศึกษา ความสำคัญของวินัยที่มีต่อวงการวิชาชีพครู สังเวียน ด้อยมาเมือง (2531 : 15 - 16) เพื่อประโยชน์ต่าง ๆ ที่ครูจะได้รับจากการรักษาวินัย เพราะ วินัยนำไปดี นำไปสู่ความเจริญพ้นจากความวิบัติ เช่น ผู้เป็นข้าราชการครูเมื่อมีวินัยก็ปฏิบัติหน้าที่การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ เจริญก้าวหน้าในราชการ ไม่ต้องถูกลงโทษทางวินัย ได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครอง เพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา ผู้ประกอบวิชาชีพใดมีวินัยในอาชีพนั้น ก็จะเจริญก้าวหน้าในอาชีพ วินัยนำไปแจ่ม หมายถึง สว่าง โปร่งใส ไม่เคลือบคลุม วินัยนำไปแจ่มถึงเป็นการเปิดเผยธาตุแท้ของคนว่าไว้วางใจได้เพียงใด วินัยนำไปต่าง เพื่อใช้ในการพิจารณาความแตกต่างของคนด้วยความประพฤติทางวินัย เช่น กลุ่มคนมีวินัยเรียกกองทหาร ถ้าไม่มีวินัยเรียกกองโจร ตำรวจหากไม่มีวินัยจะถูกเรียกอันธพาล ครูไม่มีวินัยไม่เรียกว่าครู พระไม่มีวินัยไม่เป็นพระ และ วินัยนำไปสู่ทางที่เป็นมงคลชีวิต ความมีวินัยเป็นมงคลประการหนึ่งในมงคลชีวิต 38 ประการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (2540 : 22) จากแนวทางในการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูดังที่กล่าวมาแล้ว จึงทำให้ครูผู้สอนมีความเห็นว่าวิธีปฏิบัติการส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2 ในโรงเรียนขนาดต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง วิธีการส่งเสริมวินัยข้าราชการครู ในสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามทัศนะของครูผู้สอน จาก
 แบบสอบถามปลายเปิด เมื่อจัดลำดับความถี่แล้ว พบว่า ครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะในการปรับ
 ปรุง วิธีการส่งเสริมวินัยข้าราชการครู โดยวิธีการใช้ภาวะผู้นำมากที่สุด รองลงมาได้แก่ วิธีการ
 สร้างเงื่อนไข และวิธีการฝึกอบรม ตามลำดับ จากผลการวิจัยที่พบว่า ครูผู้สอนให้ข้อเสนอ
 แนะนำในการปรับปรุง การส่งเสริมวินัยข้าราชการครู ด้านการใช้ภาวะผู้นำมากที่สุด ($f = 237$)
 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีความยุ่งยากและไม่ประสบผลสำเร็จในการใช้ภาวะผู้นำ ด้วย
 เหตุที่ตัวผู้บริหารโรงเรียนเองมีข้อจำกัดในด้านของการเป็นผู้นำที่ดี ไม่สามารถทำตัวเป็นแบบ
 อย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาได้ ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
 (2530 : 136-138) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูในลักษณะของการใช้ภาวะผู้นำว่า
 ผู้บริหารทุกระดับจะต้องส่งเสริมวินัยอย่างมีระบบ ตัวผู้บริหารเองจะต้องเป็นผู้นำในเรื่องของ
 การรักษาวินัย ผู้บริหารจะต้องไม่สร้างปัญหาเกี่ยวกับวินัยให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เนื่องจาก
 การศึกษาข้อมูลที่ผ่านมาพบว่า ปัญหาวินัยในสถานศึกษามีสาเหตุข้อหนึ่งมาจากผู้บริหาร โดย
 เฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษา เช่น การบริหารงานไม่เป็นธรรมชาติ การเล่นพรรคเล่นพวก
 สร้างความขัดแย้งขึ้นในหน่วยงาน ประพฤติตนไม่เป็นแบบอย่าง ทำให้เกิดปัญหาในการ
 บริหาร ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้ครูผู้สอนได้เสนอแนะแนวทางในการดำเนินการใช้ภาวะผู้นำ โดย
 การให้ผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มากที่สุด จึงน่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการ
 ปรับปรุงส่งเสริมวินัยข้าราชการครูของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยการส่งเสริมให้ผู้บริหารได้ศึกษาต่อในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง
 กับภาวะผู้นำ ให้ผู้บริหารมีความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ซึ่งหากผู้บริหารสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐานได้ใช้ศาสตร์และศิลป์ของการเป็นผู้นำได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงข้อเสนอแนะ
 ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ให้ความเสมอภาคและยุติธรรมแก่ครูโดย
 เสมอหน้า การส่งเสริมวินัยข้าราชการครูของผู้บริหารก็จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูที่เสนอมามากที่สุด คือ ผู้บริหารควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรปรับปรุงเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูในหลักสูตรอบรมผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ควรจัดประชุม อบรม สัมมนา และจัดทำเอกสารเกี่ยวกับวินัยเผยแพร่ให้กับครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด เพื่อให้ได้รับการพัฒนา ส่งเสริมวินัยของข้าราชการครู

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ควรดำเนินการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยปัญหาในการปฏิบัติการส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อจะได้ข้อมูลนำไปใช้พัฒนาการดำเนินการส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2.2 ควรศึกษาวิจัยปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการประพฤติผิดระเบียบวินัยของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อจะได้ข้อมูลนำไปใช้วางแผนแก้ปัญหาลงส่งเสริมระเบียบวินัยของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ดียิ่งขึ้น